

УДК 316.364.63:351.741+373:005.336.2

DOI <https://doi.org/10.32782/apfs.v056.2025.31>**О. Б. Орос**ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8029-4210>

кандидатка соціологічних наук, доцентка,
керівниця Науково-дослідницького центру вивчення насильства,
доцентка кафедри соціології та соціальної роботи
Державного вищого навчального закладу
«Ужгородський національний університет»

О. В. КацьораORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9544-9297>

кандидат соціологічних наук, доцент,
доцент кафедри соціології та соціальної роботи
Державного вищого навчального закладу
«Ужгородський національний університет»

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПРОФІЛАКТИЧНО-КОРЕКЦІЙНОГО ВПЛИВУ НА НАСИЛЬСТВО І КОНФЛІКТИ У ОФІЦЕРІВ СЛУЖБИ ОСВІТНЬОЇ БЕЗПЕКИ

Постановка проблеми. Сучасне українське суспільство переживає інтенсивні соціальні трансформації, що безпосередньо відображаються на сфері освіти та безпеки. Зростання рівня насильства, поширення булінгу, ускладнення комунікації між різними соціальними групами створюють нові виклики для системи соціального захисту та освітнього середовища. У цьому контексті виникає потреба у формуванні нової моделі взаємодії між закладами освіти, науковими установами, правоохоронними органами та громадськими організаціями, орієнтованої на попередження ризиків і створення безпечного простору для учасників освітнього процесу.

Важливим соціологічним аспектом є зростаюче значення інституційної довіри та соціального капіталу у громадах. Рівень сприйняття поліції та інших правоохоронних інституцій безпосередньо залежить від якості взаємодії з громадянами, зокрема з дітьми та молоддю. Саме тому підготовка офіцерів освітньої безпеки та патрульної поліції вимагає не лише правових знань, але й навичок медіації, комунікації та профілактики насильства і конфліктів, які традиційно виходять за межі формальної освіти.

У світовій практиці поширеним є застосування програм підвищення кваліфікації та короткотермінових освітніх курсів для фахівців, які працюють у правоохоронній сфері. В Україні подібні ініціативи останніми роками реалізуються як на базі закладів вищої освіти, так і завдяки діяльності громадських організацій. Важливою рисою таких програм є використання принципів неформальної освіти, яка дозволяє поєднувати теоретичні концепти з практичними

навичками і створює простір для рефлексії та обміну досвідом між учасниками.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні дослідження в галузі соціології освіти та безпеки все частіше звертають увагу на роль неформальної освіти як ключового інструменту для професійної адаптації та трансформації фахівців. Дослідники підкреслюють, що традиційні академічні програми часто не встигають за швидкими змінами в суспільстві, тоді як неформальні тренінги, організовані громадськими організаціями, дозволяють швидко адаптувати навчальні програми до нагальних соціальних викликів, таких як протидія булінгу та насильству. Наприклад, у дослідженні Д. Тихонової «Форми професійної підготовки поліцейського в Україні» виокремлюється неформальне професійне навчання як один з основних видів підготовки, що надає поліцейським специфічні навички, необхідні для роботи з громадою [1]. Цей підхід доповнює формальну освіту та є важливим елементом у формуванні сучасної поліцейської культури, що базується на принципах партнерства та взаємодії. Д. Швець у праці «Формування професійної спостережливості працівників патрульної поліції через навчання профайлінгу» доводить, що неформальне навчання профайлінгу дозволяє офіцерам розвивати когнітивну здатність розпізнавати ознаки брехні, емоційні прояви, психотипи, забезпечуючи проникливість та оперативне реагування [2].

Подібною думки дотримуються й С. Гусарев та О. Старицька, які у статті «Формування професійної культури поліцейських у сучасній Україні: форми та зміст» підкреслюють, що

неформальна освіта у формах практики та самоосвіти сприяє формуванню професійної культури правоохоронців, розвиваючи їхню здатність до партнерства з громадою та підвищуючи рівень внутрішньої мотивації [3]. У свою чергу, Т. Матиушкова та О. Устименко у дослідженні «Поліцейська освіта: досвід України» зазначають, що завдяки неформальним освітнім формам – таким як онлайн-курси, вебінари та міжнародні обміни – українські поліцейські мають змогу швидко інтегрувати новітні практики у свою роботу [4].

Мета статті – розкрити основні аспекти формування у офіцерів служби освітньої безпеки компетентностей профілактики і корекції насильства та конфліктів у освітньому середовищі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Школа є однією із найскладніших соціальних організацій. М. Фуко говорить про школу як одну із соціальних організацій, у якій найімовірніше проявляються насильство, конфлікти, цькування. Це пов'язано із складною замкненою ієрархічною системою, необхідністю розв'язання важливих соціалізаційних задач та низки напружених ситуаційних ланцюгів, які потенційно можуть носити насильницький характер [5]. Дослідження відносин у шкільному середовищі свідчить про високі ризики проявів насильства між учнями, педагогічного насильства та насильства учнів по відношенню до педагогів. Більшість учнів підліткового віку є учасниками ситуацій насильства, третина з них відбувається у школі [6]. Одним із найнебезпечніших форм насильства в освітньому середовищі є булінг, який має складну соціальну структуру, а його наслідки пролонговано у часі. Згідно з даними загальнонаціонального репрезентативного дослідження «Булінг та толерантність у закладах освіти після 24 лютого 2022 року», кожен другий школяр в Україні стикається з булінгом. Чверть учнів повідомили, що стали мішенями булінгу [7]. Однією із важливих умов профілактики і запобігання насильству та агресії є налагодження ефективної комунікації, впровадження нових інструментів у формуванні соціальної та правової компетентності учнів. Важливими є створення нових ефективних важелів впливу на поведінку учасників освітнього процесу у школах. На нашу думку, проблема агресії та насильства у закладах освіти є нагальною та вкрай складною в сучасних умовах війни. Майже всі детермінанти проявів агресії значно посилюються у ситуації постійної екзистенційної загрози для всіх учасників освітнього процесу [8]. Такі потужні безпекові виклики в освітньому серед-

овищі вимагають нових відповідей на виклики часу. Важливим кроком у формуванні безпечного освітнього середовища є створення «Служби освітньої безпеки». Нові актори у системі захисту прав дітей здатні якісно змінити систему організації освітніх закладів. Завдання, які покладено на інспекторів служби освітньої безпеки окрім професійної компетентності вимагають постійного оновлення інформаційного ресурсу, поглиблення знань, постійного вдосконалення арсеналу вмінь та навичок, підготовленості до нових викликів. Задовільнити постійну потребу у професійному вдосконаленні частково здатна неформальна освіта, яка може працювати із конкретними тематичними запитами.

Партнерство. Ефективна підготовка офіцерів служби освітньої безпеки неможлива без поєднання ресурсів та досвіду різних секторів. У цьому контексті показовим є приклад взаємодії громадського сектору, наукової спільноти та правоохоронних органів у Закарпатській області. Партнерство між ГО «Справа Кольпінга в Україні», Науково-дослідницьким центром вивчення насильства Ужгородського національного університету та Службою освітньої безпеки формувалося як відповідь на актуальні виклики громади: зростання випадків булінгу та насильства у школах, потребу новоствореної служби у додаткових компетентностях і запит на практичні науково обґрунтовані інструменти. Так, ГО «Справа Кольпінга в Україні» виступила провайдером організаційної та методологічної частини навчання, забезпечивши сучасні тренінгові підходи, засновані на принципах неформальної освіти. Організація має значний досвід у проведенні освітніх програм для соціальних працівників, громадських активістів і представників органів місцевого самоврядування, що дозволило адаптувати методики до специфіки діяльності офіцерів освітньої безпеки.

Науково-дослідницький центр вивчення насильства Ужгородського національного університету виконував роль методологічного та аналітичного партнера. Науковці забезпечили підготовку змісту навчальних модулів, оперуючи сучасними концепціями мікросоціології насильства, конфліктології та медіації. Це дозволило закласти в основу тренінгових програм доказову базу й актуальні наукові підходи, що унеможливило поверхове чи формальне засвоєння тематики. Така співпраця надала навчальному процесу академічної глибини і забезпечила баланс між практичними вправами та теоретичним підґрунтям.

Служба освітньої безпеки ГУНП у Закарпатській області виступила безпосереднім отримувачем освітньої послуги. Враховуючи

відносну новизну інституції, офіцери потребували розвитку додаткових компетентностей: комунікативних, медіативних, профілактичних. Завдяки співпраці з ГО та науковцями вони отримали доступ до сучасних інструментів роботи з дітьми, педагогами та батьками, що дозволяє ефективніше реагувати на випадки булінгу, налагоджувати партнерську взаємодію у школах і громадах, а також формувати культуру ненасильства.

Синергія громадського сектору, науки та поліції створює значний соціальний ефект. З одного боку, поліція отримує нові компетентності, які виходять за рамки традиційних функцій нагляду і контролю, формуючи образ офіцера як медіатора та партнера громади. З іншого боку, науковці мають можливість апробувати власні дослідження у практичному полі, а громадські організації – реалізовувати свою місію через зміцнення безпеки й довіри у громадах. У результаті виграє місцева громада, адже підготовлені фахівці стають важливими агентами змін, що сприяють зниженню соціальної напруги, підвищенню довіри до інституцій і розвитку безпечного освітнього середовища.

Структура навчань та методи. Необхідність неперервності навчання та формування компетентностей фахівців на вимогу часу є важливою умовою ефективного виконання обов'язків правоохоронцями. Навчання для правоохоронців повинно ґрунтуватися на засадах актуальності та операційності, що відповідають сучасному рівню досягнення науки. Форми неформальної освіти дозволяють формувати конкретні навички, професійні компетентності, надають можливість апробації технік та обміну досвідом. Методологічною основою початкових курсів для інспекторів Служби освітньої безпеки ГУНП у Закарпатській області є новаторські дослідження та актуальні в умовах сучасного українського суспільства теоретико-практичні моделі. Частина висновків та рекомендацій для впровадження у практичну діяльність офіцерів поліції Закарпаття ґрунтується на емпіричних дослідженнях, які проводилися на території Закарпатської області авторкою курсів, що дозволяє принципово вибудовувати систему профілактики та регулювання насильства в закладах освіти краю.

Теоретичною основою курсу «Протидія агресії та насильству у закладах освіти» є мультидисциплінарний підхід у розумінні насильства та агресії як складного феномену. Вагомою частиною цієї теоретико-практичної моделі є мікросоціологічний підхід у розумінні насильства, який здатен пояснити механізми

та специфічні риси домашнього насильства, насильства у дитячому середовищі, прояви насильницьких злочинів та їх рецидивів. Такий підхід сприяє розробці комплексних превентивних заходів та програм інтервенції щодо насильства. Мікросоціологічна концепція насильства є комплексною теоретико-практичною моделлю, що здатна сприяти ідентифікації, розумінню специфіки різних видів насильства [6, 9, 10, 11]. Метою цього теоретико-практичного курсу є формування навичок розпізнання різних форм насильства та агресії, здатності ідентифікувати детермінанти насильства, впливати на рівень насильства через профілактику та моделювання поведінки дітей доступними для інспектора СОБ інструментами. Теоретико-практичний курс «Протидія агресії та насильству у закладах освіти» складається із трьох модулів: «Як розпізнати насильство та його причини»; «Хто такий агресор? Як спілкуватися із агресивними людьми»; «Шляхи профілактики та протидії нормалізації насильства у закладах освіти». Кожний модуль органічно поєднував теорію та практичні завдання. Така структура курсу та навчальних занять дозволила досягнути поставлених мети та задач.

Також для інспекторів Служби освітньої безпеки ГУНП в Закарпатській області реалізовано навчальний теоретико-практичний курс «Техніки профілактики та протидії булінгу в закладах освіти». Мета курсу – формування навичок планування і реалізації ефективних профілактичних заходів та освоєння технік протидії булінгу у школі. Курс включає теоретичну частину – сучасне розуміння булінгу та мобінгу як комплексної системної та багатовимірної моделі. Важливо, що теоретична частина курсу включає висновки із актуальних наукових досліджень в українських школах [12, 13] та практичні завдання різних форм (рольові ігри, вправи, аналіз ситуацій, конструювання та відпрацювання алгоритмів дій, та ін.).

Опитування офіцерів служби освітньої безпеки надало можливість не тільки здійснити моніторинг вищезгаданих навчальних курсів, але і виявив чіткий запит на курс, який сприяв би вдосконаленню професійної комунікації у ситуаціях конфліктів та навичок медіації. Потрібним теоретико-практичним курсом для інспекторів СОБ ГУНП у Закарпатській області став курс «Комунікативні стратегії та медіація у процесі вирішення конфліктів». Важливість такого навчання підкреслюється і в наукових працях, що розглядають медіацію як ключовий елемент ефективного врегулю-

вання спорів [14]. За основу курсу взято матеріали успішно апробованої програми навчання для інспекторів Державної установи «Центр пробації» у Закарпатській області «Спілкування як професійний інструмент. Можливості подолання агресії та конфліктів». Програму реалізовано у травні-червні 2024 року. Метою навчального курсу «Комунікативні стратегії та медіація у процесі вирішення конфліктів» для інспекторів СОБ ГУНП у Закарпатській області є вдосконалення навичок професійного спілкування офіцерів поліції та формування навичок ефективного використання технік медіації і врегулювання конфліктів. Навчальний курс включає чотири модулі: «Ефективна професійна комунікація як інструмент попередження та регулювання конфліктів», «Соціальна перцепція та інтеракція як ключові елементи професійного спілкування. Техніки врегулювання конфліктних ситуацій», «Бар'єри спілкування: шляхи та способи уникнення. Техніки порозуміння», «Медіація як інструмент вирішення конфліктів». До методів навчання цього курсу включено практичні вправи, рольові, ситуативні, операційні ігри, групову та тематичну дискусію.

Учасники. Добір учасників програми був зумовлений появою нової інституції – Служби освітньої безпеки ГУНП у Закарпатській області, створеної у 2024 році. Це структурний підрозділ, покликаний забезпечувати безпеку в освітньому середовищі та реагувати на виклики, пов'язані з булінгом, насильством, кризовими ситуаціями у школах. Однак, враховуючи новизну служби, її офіцери потребували вдосконалення навичок у медіації, комунікації з дітьми й педагогами та в профілактичній роботі. Саме тому основною групою для навчання стали офіцери освітньої безпеки, адже саме вони є першою ланкою взаємодії між освітніми установами, батьками та громадою.

Вибір цієї групи учасників пояснюється також її унікальною роллю у формуванні інституційної довіри в суспільстві. Дослідження соціального капіталу показують, що рівень безпеки в громадах залежить не лише від формальних механізмів контролю, але й від умінь представників влади працювати у партнерстві з громадянами. Офіцери освітньої безпеки мають прямий контакт із дітьми й підлітками, і саме від якості цієї взаємодії залежить довіра молоді до державних інституцій. З огляду на це, їх підготовка стала пріоритетною, адже інвестування у компетентності цієї категорії фахівців означає зміцнення соціальної згуртованості та розвиток безпечного середовища у громадах Закарпаття.

Результати та ефекти. Результати реалізованого навчання свідчать про формування у офіцерів освітньої безпеки та патрульної поліції низки важливих професійних компетентностей, яких потребувала реалізація їх службових обов'язків у нових реаліях. Передусім йдеться про розвиток комунікативних навичок, зокрема вміння будувати діалог із різними категоріями учасників освітнього процесу – учнями, педагогами, батьками. Офіцери відзначили, що отримали інструменти для більш ефективного реагування на конфліктні ситуації, здатність застосовувати методи ненасильницької комунікації та дотримуватися нейтралітету під час вирішення суперечок. Це дозволяє не лише знижувати рівень конфліктності у шкільному середовищі, але й формувати більш конструктивну атмосферу співпраці.

Особливої уваги учасники приділили навичкам поведінки у стресових та неочікуваних ситуаціях. Здобуті знання про техніки, прийоми та методи бесіди з агресивними особами стали важливою частиною підвищення професійної компетентності слухачів. Стратегії збереження нейтральної позиції у випадках протистояння стали практичними орієнтирами для їхньої професійної діяльності. Також учасники наголосили на цінності отриманої інформації про вікові та психологічні особливості підлітків, що дозволяє адекватніше реагувати на виклики, пов'язані з булінгом і ризикованою поведінкою школярів. Таким чином, навчання сприяло розвитку емпатії, спостережливості та емоційної стійкості, що є критично важливими складовими професійної взаємодії у сфері освітньої безпеки.

Важливим індикатором успішності програми став високий рівень задоволеності учасників. Згідно з отриманим зворотним зв'язком, оцінка загальної організації тренінгу склала 90,9% на найвищому рівні (5 балів), а корисність поданої інформації для професійної діяльності – 81% також на рівні 5 балів. Це свідчить не лише про високу якість освітнього процесу, але й про релевантність тематики до реальних потреб офіцерів. Учасники зазначили, що вже планують застосовувати почуті методи у своїй роботі – як у спілкуванні з учнями, так і в побудові ефективних відносин з іншими суб'єктами освітнього середовища.

Соціальний ефект навчання виявляється у зміцненні довіри громади до поліції. Отримані компетентності дозволяють офіцерам діяти не лише як представникам силового органу, але і як медіаторам та партнерам у вирішенні конфліктів. Завдяки цьому змі-

нюється образ поліції в очах дітей та педагогів – від «каральної інституції» до суб'єкта, що сприяє створенню безпечного та дружнього середовища. У ширшому соціологічному контексті це означає підвищення рівня інституційної довіри, розширення соціального капіталу громади та розвиток практик ненасильницького врегулювання конфліктів у місцевих спільнотах.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Досвід підготовки офіцерів служби освітньої безпеки у Закарпатській області засвідчив важливість поєднання ресурсів громадського сектору, наукових установ та правоохоронних органів у розв'язанні актуальних соціальних викликів. Використання методів неформальної освіти дало змогу забезпечити не лише передачу знань, а й формування практичних компетентностей, необхідних для ефективної взаємодії з учнями, педагогами та батьками. Така форма навчання довела свою ефективність у формуванні компетентностей профілактично-корекційного впливу на шкільне насильство та розвитку комунікативних і медіативних навичок, здатності офіцерів працювати у кризових ситуаціях та підтримувати нейтралітет у конфліктних умовах.

У соціологічному вимірі навчання сприяло посиленню інституційної довіри до поліції, що є одним із ключових чинників зміцнення соціального капіталу громади. Офіцери освітньої безпеки та патрульної поліції, отримавши нові компетентності, стають не лише виконавцями функцій нагляду, а й агентами соціальних змін – посередниками між державними структурами та громадянами. Це дозволяє розширювати практики ненасильницького розв'язання конфліктів у школах та формувати середовище співпраці й взаємної довіри.

З огляду на високі оцінки учасників та виявлену корисність програми, доцільним є продовження і розширення подібних освітніх ініціатив. Рекомендовано інтегрувати такі тренінги у систему постійного підвищення кваліфікації офіцерів освітньої безпеки, що дозволить забезпечити сталість результатів. Важливою є також адаптація програми до різних регіональних контекстів, з урахуванням соціокультурних особливостей громад.

Подальші кроки мають передбачати інституціалізацію партнерства між громадськими організаціями, науковими центрами та правоохоронними органами. Це забезпечить системність у підготовці кадрів та створить підґрунтя для масштабування позитивного досвіду на загальноукраїнському рівні. У перспективі подібні освітні програми можуть стати складовою дер-

жавної політики у сфері освітньої безпеки, що сприятиме формуванню більш згуртованих і безпечних громад.

Література

1. Тихонова Д.С. Форми професійної підготовки поліцейського в Україні. *Науковий вісник КНУ ім. Т. Шевченка «Соціальне право»*. Вип. 1. К., 2021. С. 39–45.
2. Швець Д.В. Формування професійної спостережливості працівників патрульної поліції через навчання профайлінг. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України: збірник наукових праць. Харків: ХНУВС, 2018. С. 136–139.
3. Гусарев С., Старицька О. Формування професійної культури поліцейських у сучасній Україні: форми та зміст. *Науковий вісник Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України «Альманах права»*. 2022. Вип. 13. С. 61–67.
4. Matiushkova T., Ustymenko O. Police Education: Experience of Ukraine. *Scientific Bulletin of Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs* №3. 2021. P. 45–52. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/items/c5752ce3-5630-4684-a8aa-ccf44496a64f>
5. Foucault M. Discipline and Punish: The Birth of the Prison. New York: Vintage Books. 1977. 333p.
6. Орос О.Б. Мікросоціологія насильства та агресії за участю підлітків. *Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики*. 2021. Вип. 90. С. 29–38. DOI <https://doi.org/10.32840/2707-9147.2021.90.3>.
7. Причини булінгу: результати масштабного дослідження в українських школах. URL: <https://mon.gov.ua/news/prychyny-bulinh-rezultaty-masshtabnoho-doslidzhennia-v-ukrainskykh-shkolakh>.
8. Oros O., Katsora O. Factors of Criminal Violence in War Conditions. "KELM (Knowledge, Education, Law, Management)". 2025. № 3(71). С. 87–93. DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2025.3.13>
9. Орос О.Б. Мікросоціологія домашнього насильства над дітьми в умовах воєнного стану. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2024. Вип. 47. С. 93–97. DOI <https://doi.org/10.32782/apfs.v047.2024.17>
10. Орос О.Б. Емоції як ключові елементи ситуацій насильства. *Габітус*. 2023. Вип. 46. С. 31–35. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2023.46.3>
11. Collins R. Violence: A Micro-sociological Theory. Princeton University Press. 2008. p. 584
12. Орос О.Б. Мобінг в освітньому середовищі. *Габітус*. 2020. Вип. 11. С. 27–31. DOI <https://doi.org/10.32843/2663-5208.2020.11.13>
13. Орос О.Б. Легітимізація мобінгу серед дітей: спроба аналізу проблеми. *Габітус*. 2020. Вип. 13, Том 1. С. 93–97. DOI <https://doi.org/10.32843/2663-5208.2020.13-1.14>
14. Кацьора О.В. Проблеми та стан розвитку медіації в Україні. *Науково-теоретичний та громадсько-політичний альманах «Грані»*. Вип. 7–8. Дніпро. 2021. С. 21–25. DOI <https://doi.org/10.15421/172174>

Анотація

Орос О. Б., Кацора О. В. Формування компетентностей профілактично-корекційного впливу на насильство і конфлікти у офіцерів служби освітньої безпеки. – Стаття.

У статті розглянуто основні аспекти формування у офіцерів служби освітньої безпеки компетентностей профілактики та корекції насильства та конфліктів у освітньому середовищі. Актуальність теми зумовлена зростанням проявів насильства в освітньому середовищі, поширенням булінгу та ускладненням комунікації між учасниками освітнього процесу, що посилюються в умовах воєнного стану. Доведено, що для ефективного виконання завдань новоствореної служби освітньої безпеки необхідними є не лише правові знання, а й компетентності у сфері медіації, комунікації та профілактики конфліктів. Автори аналізують та представляють співпрацю громадського сектору, наукових інституцій та правоохоронних органів у реалізації освітніх програм, що базуються на принципах неформального навчання. Окреслено структуру навчальних курсів («Протидія агресії та насильству у закладах освіти», «Техніки профілактики та протидії булінгу», «Комунікативні стратегії та медіація у процесі вирішення конфліктів»), які поєднують теоретичні моделі з практичними завданнями та спрямовані на формування прикладних навичок офіцерів. Зазначено, що завдяки тренінгам учасники здобули інструменти для ефективної комунікації з учнями, педагогами та батьками, розвинули здатність до ненасильницького врегулювання конфліктів, підвищили рівень професійної стійкості та емпатії. Отримані результати підтверджуються високими оцінками слухачів (понад 80% відзначили високу користь навчання), а також свідчать про зміцнення довіри громади до поліції як до партнерської інституції. У соціологічному вимірі досвід Закарпатської області демонструє, що неформальна освіта є ефективним інструментом інтеграції офіцерів у середовище громади, підвищення соціального капіталу та розвитку безпечного освітнього простору. Зроблено висновок про доцільність інституціалізації подібних освітніх ініціатив, їх масштабування на загальноукраїнському рівні та інтеграцію у систему постійного підвищення кваліфікації поліцейських.

Ключові слова: соціологія насильства, мікросоціологія насильства, насильство, булінг, конфлікт, медіація, освітня безпека, поліція.

Summary

Oros O. B., Katsora O. V. Formation of competencies of preventive and corrective influence on violence and conflicts of officers of the educational security service. – Article.

The article examines the main aspects of developing educational security officer's competencies in the prevention and correction of violence and conflicts in the educational environment. The relevance of the topic is due to the increase in manifestations of violence in the educational environment, the spread of bullying and the complication of communication between participants in the educational process, which are aggravated under martial law. It has been proved that for the effective performance of the tasks of the newly created educational security service, not only legal knowledge, but also competence in the field of mediation, communication and conflict prevention are necessary. The authors analyze the cooperation of the public sector, scientific institutions and law enforcement agencies in the implementation of educational programs based on the principles of non-formal learning. The structure of training courses ("Countering Aggression and Violence in Educational Institutions", "Techniques for Preventing and Countering Bullying", "Communication Strategies and Mediation in the Process of Conflict Resolution") is outlined, which combine theoretical models with practical tasks and are aimed at forming the applied skills of officers. It is noted that thanks to the trainings, the participants gained tools for effective communication with students, teachers and parents, developed the ability to non-violently resolve conflicts, and increased the level of professional resilience and empathy. The results obtained are confirmed by the high ratings of the students (more than 80% noted the high benefits of the training), and also indicate the strengthening of the community's trust in the police as a partner institution. In the sociological dimension, the experience of the Transcarpathian region demonstrates that non-formal education is an effective tool for integrating officers into the community environment, increasing social capital and developing a safe educational space. It is concluded that it is expedient to institutionalize such educational initiatives, scale them at the national level and integrate them into the system of continuous professional development of police officers.

Key words: sociology of violence, microsociology of violence, violence, bullying, conflict, mediation, educational safety, police.

Дата надходження статті: 10.10.2025

Дата прийняття статті: 23.10.2025

Опубліковано: 15.12.2025